

Offentlig realvækst i 2022

Resumé:

Normalt laver 6. kontor både de officielle tal for den offentlige sektors realøkonomi, dvs. en opgørelse i faste priser, hvor der er anvendt outputindikatorer for den offentlige produktion, samt en opgørelse i faste priser og kædeformel uden outputindikatorer. Sidstnævnte opgørelse er den gamle traditionelle, hvor det offentlige output måles ud fra det offentlige input, svarende til at man antager, at den offentlige produktivitet forbliver uændret.

ADAM medtager og beskriver begge slags tal for offentligt forbrug og produktion m.v., fordi modellens brugere er interesseret i begge slags tal. I april-2023 versionen af nationalregnskabet er der imidlertid ikke anvendt outputindikatorer for udviklingen fra 2021 til 2022, og samtidig er der ikke officielt beregnet tal for offentlig sektor ex produktivitsudvikling. Så ADAM's sædvanlige supplerende datasæt om den offentlige sektors udvikling ex produktivitet går kun til 2021.

De supplerende reale offentlige størrelser har generelt et lavere 2021-niveau end de tilsvarende størrelser i det officielle nationalregnskab, som medregner væksten i outputindikatorerne fra indikatorernes begyndelse i 2008 til 2021. Realvæksten fra 2021 til 2022 i de supplerende offentlige størrelser må imidlertid falde sammen med realvæksten i de tilsvarende officielle nationalregnskabstal, som ikke er produktivitskorrigerede fra 2021 til 2022.

Det gælder, fordi den anvendte kædeformel sammenvejer den reale udvikling i enkeltkomponenter med komponenternes vægt i løbende priser. Og fordi indregningen af produktivitsudvikling kun ændrer på splittet i mængde og pris. Så der er kun et sæt af nominelle værdier for de offentlige variable i alle år og også i 2021. Dermed er realvæksten i offentligt forbrug og produktion m.v. entydigt opgjort fra 2021 til 2022, fordi man med udgangspunkt i april-2023-nationalregnskabet anvender samme sæt af laggede nominelle vægte på samme sæt af reale vækstrater. Uanset om man forlænger de officielle outputmetode-baserede reale 2021-størrelser for offentlig forbrug og produktion m.v., eller man forlænger de supplerende "produktivitsfrie" inputbaserede reale 2021-størrelser for samme variable.

Nøgleord: Offentlige forbrugs realvækst, output- og inputmetode

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

1. Udgangspunkt

I DST's Nyt fra 31. marts om martsversionen af nationalregnskabet for 2022 står følgende om det offentlige forbrug:

Opgørelse af realvækst i offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på tallene i Regnskaber for offentlig forvaltning og service 2022 marts-version, der blev offentliggjort 24. marts. Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på statsregnskabet samt foreløbige regnskabsoplysninger fra regioner og kommuner. For året 2022 er der endnu ikke indarbejdet mængdeindikatorer. Dermed er realvæksten i det individuelle offentlige forbrug beregnet som udviklingen i omkostningerne korriigeret for løn- og prisudvikling (inputmetode) i mangel af oplysninger om mængden af de leverede ydelser på det offentlige individuelle forbrug (outputmetode). Der er dog en øget usikkerhed knyttet til at benytte inputmetoden til at beregne den offentlige realvækst som følge af de særlige omstændigheder med nedlukning, særlige COVID-19-aktiviteter i sundhedsvæsenet mv.

2. Input- og outputmetode giver samme vækstrate fra 2021 til 2022

For 2022, og også for realvæksten fra 2021 til 2022, kan man kun vælge inputmetoden, fordi der ikke er lavet andet. Man kan nu spørge om inputmetoden giver samme realvækst fra 2021 til 2022, hvad enten man tager udgangspunkt i et offentligt 2021-forbrug opgjort efter inputmetoden eller et offentligt 2021-forbrug opgjort efter outputmetoden.

Svaret er, at det gør inputmetoden, fordi der bruges kædeindeks. Kædeindeks bruger foregående års nominelle størrelser som vægte, og nominelle størrelser påvirkes ikke af det valgte split på pris og mængde. Så vægtene til fx kollektivt og individuelt offentligt forbrug afhænger ikke af, om man bruger input eller outputmetoden.

Det fremgår af formlen for et Lapeyres mængdeindeks:

$$fX = fX_{-1} \cdot \frac{fX_1 \cdot px_{1,-1} + fX_2 \cdot px_{2,-1}}{fX_{1,-1} \cdot px_{1,-1} + fX_{2,-1} \cdot px_{2,-1}}$$

fX :	Mængdeindeks for aggregat
fX_i :	Mængde af underkomponent i
px_i :	Pris på underkomponent i

Aggregatet fX kan fx være et mængdeindeks for det offentlige forbrug i 2022. Så er forbrugets mængdeudvikling fra 2021 til 2022, fX/fX_{-1} en vækstkvotient, der kan skrives som det kollektive og individuelle forbrugs væstkvotienter $fX_1/fX_{1,-1}$ og $fX_2/fX_{2,-1}$ sammenvejet med de to komponenters nominelle vægte i 2021.

Når forbrugskomponenternes væstkoefficienter fra 2021 til 2022 er bestemt af inputmetoden, vil væksten i det kædeindeks-beregnete totale forbrug også være bestemt af inputmetoden. Og samme ræsonnement gælder offentlig produktion og offentlig BVT.